

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRATIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
întreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

Tuturor prietenilor, colaboratorilor,
abonaților și cetitorilor le dorim

An Nou fericit

Pentru anul ce vine -- toată atențiunea

Conduc și îndrumez această Gazetă dela anul 1911, aproape fără întrerupere. În vremea războiului, ca să-i salvez linia dreaptă și demnitatea, am editat o în *Celiabinsk-ul* din Siberia, punând-o în slujba marelui cauza, pe care o serveau acolo voluntarii ardeleni și bucovineni.

Odată cu îndrumarea ei politică, conștient de răspunderea ce aveam în fața oamenilor și a istoriei, mă trudes de atâta vreme, aproape singur, să-i asigur și existența ei materială. Și numai Dumnezeu mă știe cu câte greutate și cu câte umiliri am izbutit să-o fac până acum.

Vremurile, prin care trecem azi, sunt aproape tot așa de grele, ca și odinioară. Vrajmași văzuți și nevăzuți își îndreaptă privirile lacome către hotarele țării noastre. Patrimoniul, pe care am reușit să-l dobândim cu atâtea suferințe și jertfe mari de sânge, ni este amenințat.

Dacă altădată a trebuit să trudim pentru înfăptuirea unității naționale, nu mai puțin trebuie să veghem, să muncim și să luptăm pentru consolidarea și pentru apărarea României întregite.

Steagul, purtat altădată cu vrednicie, suntem dator să-l păstrăm și astăzi cu aceeași vigoare. „*Gazeta Transilvaniei*” trebuie să continue să existe. Marele ei capital moral, strâns și păstrat cu etate osteneală și grije, trebuie pus și mai departe în slujba neamului și a patriei scumpe. *Niciodată, poate, n'a fost mai multă nevoie de el ca în aceste vremuri.* În repetate intervenții, demersuri și numeroase memorii am erătat aceasta. Cândva, ca ministru al agriculturii, am cedat „*Gazetei*” o casă, pentru că socoteam că are și ea dreptul la un adăpost cu lumină. Mărunte calculele politicienilor au zădărnicit acest act de dreptate. Mă trudes de mult să o înzestrez cu o *tipografie* pentru a-i asigura din veniturile ei existența materială. Ostenesc de atâta timp să-i dobândesc un fond de rulment pentru a o face să apară în condiții corespunzătoare și zilnic, așa cum apărea altădată.

Până acum rezultatele sunt puține. Am însă nădejdea că vom izbuti în totul. Ca *Gazeta* să între în al doilea veac al existenței sale complect înarmată și capabilă de a face față tuturor greutăților.

Inchis capitolul dureros al politicianismului searbăd și păgubitor, dispărute fiind, sperăm pentru totdeauna, certurile dintre frați și preocupați fiind astăzi cu toți numai de marea cauză a păstrării patrimoniului nostru național, avem ferma nădejde că „*Gazeta*”, susținută de toți Românii și scrisă de toate condeiele cinstite și pricepute va reuși să-și continue truda ei de luminare, de îndrumare și apărare a dreptății neamului, menținându-se viguros pe linia ei tradițională.

Ca în tot lungul timp, de când am luat conducerea ei, nu ne vor preocupa decât *marile interese ale colectivității*. Și cu grija de totdeauna vom înlătura din preocupările noastre tot ce e personal, tot ce ar putea alcătui motiv de discordie, *Persoana* ori cui și a noastră în primul rând se va menține în discreția, în modestia constantă de până acum pentru a face loc afirmării problemelor mari și folositoare nației și țării.

Redactorul de scumpă amintire și prietinel nostru drag *Victor Branice* a fost pildă în această privință până în clipa când moartea i-a răpit condeul din mână.

Solidaritatea frățescă e suprema noastră preocupare. *Colaborarea* tuturor bunilor Români e cu insistență solicitată de noi toți.

Din prima zi a noului an toată atențiunea noastră să se îndrepte spre hotarele țării și în neturburată *unire* să veghem asupra lor, să trudim și să luptăm pentru salvarea patrimoniului, la temelie căruia stau oasele și sângele fraților, părinților și moșilor noștri, pentru ca copiii noștri să nu ne poată aduce nici-o vină asupra felului de îndeplinire a datoriei noastre față de fericirea lor.

Voicu Nițescu.

Biruința Conștiinței Naționale

MIȘCAREA de adeziune la Frontul Renașterii Naționale.

Mișcarea de adeziune la „Frontul Renașterii Naționale,” se desfășoară în toată țara cu entuziasm.

Intelctuali de seamă, foști demnitari cu merite recunoscute, militari glorioși, foști slujbași cari au onorat administrația, tineri reprezentând entuziasmul noulor generații, clasele producătoare de toate categoriile, au ținut din primul ceas să răspundă la chemarea conștiinței românești.

„Frontul Renașterii Naționale” este o uriașă biruință a conștiinței naționale.

Rândurile tuturor cetățenilor se vor strânge, prin acest Front, în jurul Suveranului și Statului, pentru refacerea țării și așezarea viitorului ei pe temelii cari să-i asigure fericirea și prosperarea.

Consolidarea cât mai puternică înăuntrul țării și prin aceasta întărirea forței de apărare în afară — este marea chemare a „Frontului Renașterii Naționale”
In el să se contopească și să se întărească conștiința civică a tuturor celor încălziiți de dragostea de țară!

ȚĂRII MELE

pat mi-a fost câmpia ta,
muntele: căpățiu...
când mă va chema,
cu goarnea-i de foc
inima-ți grea,
eu, cel dintău,
ca un sălbatic voi pleca
pe-al primejdii cal călare
unde-o fi lupta mai mare....

ARON COTRUȘ

Politica de pace a României

România își împlinește pașnicile ei îndatoriri față de ea însăși, de vecinii și de toate Statele ce o înconjoară pe temelii unei desăvârșite neafârării și a deplinei ei integrități teritoriale. Sunt bunuri câștigate cu sânge și pe bună dreptate. Ele constituie un patrimoniu sfânt. Nici un român nu va îngădui știrbirea lor... Închinăm gândurile noastre în prețuia Anului Nou, dragostei de țară, dragoste care cuprinde Rege, Stat, oaste și popor și în care se întâlnesc împacate între ele, năzuințele unor generații deosebite, generația care a făcut România de azi, generația, care a luptat în marele război și tineretul, care trebuie pregătit prin muncă și disciplină, să ne ia locul.

(Din expozeul d-lui Ministrul al Afacerilor Străine.)

Nouri pe cerul păcii

Acum la început de an, cel dintău gând care ne vine în minte la scrierea acestor rânduri, e acela că, însăși cu greutate mari și mai ales cu considerabile sacrificii, pacea aceasta permanent amenințată, a mai putut să-și ducă greul și de-alungul celui de-al 1938-lea an. Într-adevăr, socotim toți ceilalți ani dela războiu încoace, cu toate frământările lor la un loc, nu au amenințat par'că atât de grav și atât de des, respirația acestei pururea binefăcătoare, care e pacea.

În ultima vreme mai ales, relațiile dintre anumite țări ale continentului nostru, au cunoscut — și realitatea aceasta continuă să existe încă — tensiuni, a căror sfârșit poate cu ușurință coincide cu un atac armat. E vorba aici de pretențiunile italiene privind Tunisia și portul Djibuti — toate în paguța Franței. Tunisia, care este o colonie franceză în nordul Africii și care are o serie de bogății într-adevăr remarcabile are în populația lui 100.000 de italieni, încadrați dealfel în viața statală franceză. Nu de mult, li s'au acordat drepturi civice cari au însemnat suficiență multumire pentru acești coloniști cari nu erau într-un mic periculoși conducerii franceze, până mai dăunăzi când au început șgomotoasele manifestații pentru anumite revendicări. De altfel, aceste chestiuni — privind poziția italienilor din Tunisia, au fost tranșate în 1635 printr'un acord încheiat între guvernele francez și italian și semnat de d-nii Mussolini și Laval. Italia a denunțat zilele trecute acest acord, fapt care a însășit și mai mult raporturile între cele două țări și a făcut și mai grea posibilitatea ajungerii la o înțelegere pe cale pașnică.

Cealaltă chestiune, tot atât de incurcată și cu aceeași tenacitate agitată, este problema portului Djibuti, care este punctul terminus al liniei care leagă Abisinia cu marea și care de asemenea este în posesiunea Francezilor. Fără a avea mână liberă în acest punct de-o considerabilă importanță economică, toată strădania italiană în Abisinia este mult îngreunată. De-așemenea nu trebuie uitat faptul că navigația pe canalul Suez — care în ultima analiză aparține Francezilor și Englezilor — se face cu suportarea unor mari taxe de tranzit și cari pentru traficul italian — care a sporit mult în urma noulor cuceriri — înseamnă o sumă considerabilă. Acestea ar fi „punctele” asupra cărora va trebui să se cadă la înțelegere pentru a se evita o eventuală forțare a lucrurilor. Se speră că punerea lor la punct se va face cu mai multă ușurință în urma vizitelor, pe care primul ministru al Anglei d-l Chamberlain, o va face la Roma încurând. În orice caz, raporturile franco-italiene, astfel privite, nu sunt nici decum de natură să dea nădejdea unor

prea repezi și ușoare reconcilierii.

O altă tensiune (e curios și neîmbucurător că dela o vreme încoace nu putem semnala decât amenințări și însășiri de raporturi între țări și prea rareori apropieri) este aceea germano-americană. Fără a părea să aibă vre-un caracter de imediată amenințare, ea constituie totuș un fenomen politic care nu poate sluji într-un nimic securității internaționale și care va avea mai ales grave repercusiuni de natură economică. Într-adevăr, starea de sprit care se manifestă cotidian, atât prin presă cât și prin glasurile autorizate ale conducătorilor politici americani, arată o profundă și intolerabilă ostilitate Germaniei hitleriste. Ministrul Externelor, Hull, nu mai mult decât zilele trecute, a ținut un discurs împotriva conducerii Germaniei de azi, care poate fi socotit punctul mort al relațiilor diplomatice americano-germane. Și pentru ca aceste discursuri să nu rămână vorbe în vânt, Statele Unite ale Americii vor purcede de urgență la crelarea unei puternice flote de războiu în apele Atlanticului.

Nu putem trece sub tăcere încă un aspect al vieții internaționale și anume acela al războiului chino-japonez. Început de atâta vreme și continuat succesiv cu victorii japoneze, actualmente a ajuns într-o fază staționară, care ar putea însemna o revansare chineză cu puternice ajutoare rusești și nord-americane. Se știe de altfel că în Manducuria s'au ivit fel de fel de răcoale, cari nu erau deloc potrivite actualelor stări. Adăugați la acestea, interesele cari se văd amenințate ale statelor europene și vom putea înțelege imediat, de ce Japonia nu este dorită învingătoare. Veleitățile ei imperialiste vor lovi mai ales în interesele Statelor Unite, cari vor reacționa fără îndoială.

Dorul și interesele Germaniei de a smulge Memel-ul și a anexa acest important port și centru economic al Lituaniei, aruncă de asemenea umbră, cari tulbură seninătatea păcii.

La fel mișcarea, nu de mult începută, pentru o „Ucraină Mare”, stârnește nourei pe cerul păcii. În primul rând sunt interesate în cauză și periclitate Uniunea Sovietică și Polonia, din ale căror teritorii s'ar rupe mari bucăți, pentru închegarea Ucrainei Mari, care ar ajunge un puternic punct de sprjin și ajutorare al intereselor Reichului.

Așa după cum se arată actuala configurație internațională — într'un cuvânt — putem spune că nu ne dă în nici un caz dreptul, deși în zodia unei aproximative păci, să avem prea mult optimism.

Cum este reprezentată România în cea mai mare enciclopedie cehă

Deși mic, poporul ceh este unul dintre popoarele civilizate de înaltă cultură, care dispune de cele mai multe enciclopedii, cari stănesc admirația aceluia, cari știu cu câtă greutate și sacrificii se întreprind lucrări de această natură. Încă de pe la mijlocul secolului trecut poporul ceh a dispus de enciclopedia lui Rieger, care a fost urmată apoi de marea enciclopedie, în 27 volume mari, numită Dicționarul științific al lui Otto. După războiu a urmat Enciclopedia, în cinci volume quarto, a lui Massaryk, traducerea enciclopediei Brockhaus și enciclopedia lui Komensky.

Cea mai mare enciclopedie cehă este cea a lui Otto, începută la inițiativa lui T. G. Masaryk după venirea lui în anul 1882 de la universitatea din Viena la cea din Praga. Enciclopedia aceasta a fost completată încă înainte de războiu cu alte trei volume și după războiu s'a procedat la o nouă completare a ei cu alte 6 volume mari.

În cursul completărilor acestora din urmă a fost revizuit și capitoul „România” și lucrul acesta a fost făcut cu atâta amănunțime încât capitoul res-

pectiv formează o monografie foarte bine informată asupra României și poporului românesc, care a apărut sub formă de fasciculă cu No. 214 din completările cele mai recente ale Dicționarului științific al lui Otto. Fascicula aceasta a fost dată pe față acum câteva zile. Ea conține o serie de articole foarte prețioase, dintre cari cele mai multe sunt scrise de către specialiștii cehi. Astfel asupra agriculturii românești scrie Sedlacek, asupra geografiei, organizării juridice și economice a României scrie Julia Moscheles, asupra istoriei vechi și noi a Românilor și a statului românesc scrie profesorul de la universitatea din Brno dr. J. Macurek, asupra studiilor lingvistice românești asistentul la slavistică de la universitatea din Iasi dr. D. Crânjia, asupra evoluției literare și literaturii contemporane românești dr. J. Š. Kvapil, asupra evoluției teatrului modern românesc dr. Huskova Flašhansova, asupra artei plastice prof. dr. N. Okunev, asupra muzicii românești Gracian Cernušek, și în fine asupra educației fizice românești fr. Smolacha.

Soarta evreilor din Germania

Pentru lămurirea unor neînțelegeri de către străinătate, asupra scopului și metodelor politicii evreiești germane, se publică, din parte competentă germană, declarații cu rezumarea celor mai principale puncte ale acestei probleme.

Scopul politicii evreiești germane este emigrarea din Germania, care după experiențele de până acum și după evenimentele din ultimii ani, reprezintă, la urma urmei, și pentru evrei unica soluție cu putință. Germanilor le sunt bine venite toate măsurile cari înlesnesc înfăptuirea emigrării. Fără îndoială, se înțeleg perfect de bine greutățile pe cari le are de îndăptărit Germania, mai ales în chestiunea transferului, dar se presupune că și în punctul acesta se pot găsi, de către evreii străini, cărora doar le stau la dispoziție mijloace considerabile, modalități de finanțare a emigrației și a colonizării. Cercurile financiare engleze, americane și olandeze, în înțelegere cu societatea de colonizare evreiască

internățională, au și început să se ocupe de această problemă.

Până la definitiva executare a emigrării, care, după cum bine se știe în Germania, nu se poate face de azi pe mâine, s'a efectuat întâi o curată separare juridică și chiar reală. În locuințe, ea s'a proiectat, după cum a nume se confirmă, nu prin înființarea de gheto-uri, ci prin măsura ca evreii să locuiască numai în case ținute de proprietari evrei și, viceversa, germanii să locuiască numai în case ținute de proprietari germani. În modul acesta, se crede că se vor putea curma frecăturile de până acum. Separarea această nu se referă și la toate magazinele și restaurantele. În general sunt localuri în cari și evreilor le e permisă intrarea. Dacă în unele restaurante — se dă ca pildă hotelurile „Kaiserhof” din Berlin și „Deutscher Hof” din Nürnberg — nu e permis accesul evreilor, apoi nici ei însăși nu vor ține cu orice preț să le frecventeze tocmai pe acestea. În comerț și indus-

trie, separarea continuă a fi executată cu hotărâre. Ordonanța din 12 Noembrie a stabilit că, cu începere de la 1 Ianuarie 1939, evreii nu vor mai putea ține magazine individuale, biourouri de cumpărare etc. și nu vor mai putea exercita nici un

meșteșug. După 1 Ianuarie însă evreii vor putea cumpăra dela toate prăvăliile germane. Se așteaptă ca aceste măsuri clare să înlesnească o conviețuire suportabilă până la deplina emigrare.

Declarațiile d-lui Al. Vaida-Voevod la marea adunare din Cluj.

Cu ocazia marelui adunări din Cluj a „Frontului Renașterii Naționale”, d-l consilier regal dr. Alexandru Vaida-Voevod, care a presădat adunarea, a rostit următoarea cuvântare de deschidere:

Domnilor și fraților,

În împrejurările grele prin care trec toate statele din lume, fie acelea care sunt conduse autoritar, fie acelea numite state democratice, națiunile s'au încheiat trecând peste deosebirile de partid. În unele din țări au avut loc revoluții și războaie civile. În altele s'a putut, în bună înțelegere, face trecerea la organizarea încheșării naționale.

În țara noastră, revoluția a început de sus, o revoluție pașnică, revoluție careia Majestatea Sa Regele, înfăptuind Constituția, i-a pus temelia schimbării.

A urmat descentralizarea pe provincii, cu rezidențele, descentralizare dorită de toată lumea, pentru că centralismul ne îneca, ne sufoca, — progres adevărat nu se putea realiza. A fost a doua mare reformă revoluționară inițiată de Maj. Sa.

Ne aducem aminte cum în timpurile nu atât de îndepărtate, înainte abia cu un an de zile, acei care suntem astăzi aici întruiați în numele națiunii, eram încă în zavistie, în desbinare, când frate îl acuza pe frate, frate îl calomnia pe frate, și în desbinarea mare între partide pierdea interesul mare al națiunii.

Consecința firească a marelui reforme a Constituției și a descentralizării este că s'a pus capăt zavistiei și de aceea în înțelegere cu toții, care am fost în fruntea organizațiilor politice, am ascultat de apelul și de ordinul Majestății Sale și am dizolvat organizațiile noastre.

Și atunci a urmat un timp de latență. A urmat timpul când pe deoparte era Majestatea Sa și era guvernul Majestății Sale, și urma după aceea un vid, un gol mare, nu era legătura între voința de sus și între dorul de

acțiune, în interesul națiunii, de jos al nostru al cetățenilor.

Eram un cadru, un cadru fără suflet, un cadru care nu știam încotro să apucăm. Voința și noi înfăptuiri, voința și noi să participăm la viața publică și nu știam cum, pentru că spre a putea acționa este de lipsă, ca într'o armată, un general și un sus, iar jos căpșarii și gloata, conduși de generali și de ceilalți ofițeri, pentru că fiecare să fie la post, la datorie și să știe cum să acționeze.

Acum a urmat o nouă etapă în dezvoltarea organizației națiunii. Alături cu voință una nimă, a Majestății Sale și a fiicăruia dintre noi, Frontul Renașterii Naționale.

Oamenii care până ieri evitam să ne uităm unul în ochii altuia, care evitam să ne dăm mâna, astăzi să dăm mâna frate cu frate, spre binele națiunii, spre progresul acestei țări, într'o voință, într'o suflare, într'o aspirațiune, conduși în frunte de Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.

După discursurile celorlalți fruntași, urmate de motiunea primită cu unanimitate și de citirea telegramelor trimise M. S. Regelui, — d-l dr. Alex. Vaida-Voevod a rostit următorul

Cuvânt de închidere

Domnilor și fraților, am ascultat discursurile cari s'au rostit și pot să zic că am avut o înălțare sufletească văzând că pentru noi toți, timpul de latență cât n'am făcut politică, a fost un fel de baie sufletească, în care ne-am mai desvătăț de a face demagogie. Totuși, urechia dv., tot așa a simțit ca și a mea că, începând cu mine, unul mai mult, unul mai puțin, am recidivat în câte nișcă demagogie. Și atunci dați-mi voie să trag concluziile:

Cred că pentru viitor va trebui să ne desvătăm cu des-

vârșire. Să nu făgăduim și să nu ne prea criticăm reciproc și atunci când criticăm să știm să fim obiectivi. Și nici să mai mai repetăm într'una: generația mea, ba generația ta, pentru că doamnelor, vai, repede trec generațiile. Ieri, ca ieri, mai puțin blam aici la școala primară; astăzi aveam copii care mi răpeau liniștea nopții, ca să a n acuză fii cărora le răpesc copiii liniștea nopții.

Apoi, dacă n'ar fi fost generațiile începând cu Inocențiu Micu Klein, trecând prin Horuț trecând prin Iancu, trecând prin Șaguna și contemporanii lor trecând prin memorandiștii și prin noi, generația de adică răzăta jertfă, pentru că, domnilor, pe atunci era de dobândit tot pe seama noastră, a generației care de 40 de ani acum își ziele tânără. Pe noi nu ne puteau demeni idealurile ca să devinim miniștri, subsecretari de stat, prefecți, primari sau călăuzim alte slujbe de stat, și care putea dobândi vro o slujbă de stat pe baza calificăției învățăturii sale pentru care al de mult s'au jertfit generații mai vechi și părinții lor, acești ca beți slujbați ai statului și puteau să cuteze să se măritărisească pe față de români, numai în secret.

Ei domnilor, ușor este astăzi să zici: sunt român în România Mare, critic totul nu e nimic bine, cu mine se începe lumea cu generația mea. Dar părinții voștri, generația tânără, cât a muncit, cât s'au trudit și cât a jertfit generația înaintea lor, ca voi să puteți fi astăzi liberi în țara noastră?

Dar băgați bine de seamă când vorbiți de generații, că sunt ceilalți, care sunt astăzi la Universitate, la școlile noastre sau care sunt încă la grădini și dacă voi veniți și ne spunți nouă că voi sunteți generația de jertfă — atunci când noi a fost generația de jertfă, nu voi și ceilalți vor veni să vă spună vouă același lucru, când voi veți fi generația bătrână. Veniți aceia și ne-or răzbuna pe noi. Dar voi să nu faceți școala aceasta dezastruoasă chiar pe trupu voștri, dar dezastruoasă pentru țară, că de voi puțin mi-o pas dar îmi pasă de țară.

Cum generațiuni? Apoi eu sunt, — cu toate că mă apropie de 70 de ani, — mai tânăr decât mulți dintre voi. Ne avem la actualul nostru atât jertfe pozitive. Să vă vedem pe voi și după aceea să veniți să ziceți: generația noastră. De spu-neți-o în memorii pe care veți scrie. Nu faceți o școală dezastruoasă, să vă răți icuri

COBZARUL

Târziu, după ce se sătură așteptându-și atâta timp nevasta cu strugurii și cu mustul ce avea să capete pentru el și pentru munca ei, omul mai făcu o mișcare, punându-și toată puterea ce îi mai rămăsese după atâta boală, de se ridică mai întâi pe un cot, apoi pe călălal, fixându-și bine genunchii în mijlocul patului, așa ca să nu se răstoarne pe pernă la înțâfă încercare de a se ține drept.

Cu o mână se ținu strâns de marginea groasă de fier a patului, iar pe cealaltă o întinse încet, mai mult, tot mai mult, până în sfârșit ajunse de apuca cobza ce stătea spânzurată unde spusesse nevastei s'o pună, așa ca să nu fie prea departe de el, ca s'o poată vedea și atinge de câte ori i-ar fi dorit inima și ochii.

La atingerea mâinii de gâtul lunecos al cobzei, un oftat greu scăpă din închisoarea în care mai bătea și dorea inima bolnavă, din pieptul țesut afară din cămașa cu gura prea largă acum pentru umerii lui rămași

slăbănogi întocmai ca fusceii uscați de la războiul Anei.

Apoi mâna i se înțepeni ca de groaza morții pe gâtul cobzei, în timp ce ochii căutau neliniștiți locul unde să-și poată lăsa corpul oșos, cu trofeul câștigat prin atâta trudă.

Nădușala ca o ploaie caldă din miezul verii îl inundă; genunchii nu mai voia să-l susțină cu nici un preț; se prăvăli peste așternutul răvășit, strângând cu toată iubirea, la sân, comoara lui păstrată odată cu toate vechile amintiri.

O clipă, ca un omagiu adus prea marelui bucurii, nespuse de fericit, stătu fără a mai face vre-o mișcare, fără să se poată gândi la ceva serios; doar buzele arse de pârjolul ce l purta de multă vreme în coșul pieptului uscat dar rotund ca pântecele umflat și diform al cobzei alergară sărutând pe cel mai scump prieten, pe Icoana lui rară, pe credincioasa tinereții lui rămasă atât de departe și a bătrâneții pe care i-a mângâiat-o, însenănându-l-o de câte

ori cuminte și-a apropiat-o de suflet. O, cum a ținut-o de strâns și de aproape, cu gâtul rezemat de umărul lui osos, ca pe o iubită!

Acum, când mai putea să-și mai sprijine capul lângă ea, când buzele și le putea răcori pe lemnul scump, când degetele noduroase și reci mai puteau atinge coardele bolnave și ele, era într'adevăr fericit.

Mângâind-o, se văzu tânăr, apreciat și alintat, invitat la toate nunțile, logodnele, cumeștriile, dar mai mult la culesurile de vii, unde vocea lui ajutată de cobza mălastră, întovărășea pe culegători până sus, în capul viei unde se odihneau poloboacele cu must dulce, sau dădea țarcoale în jurul meseilor la care boierii se cinsteau cu pastramă proaspătă și filigene mari de țuică galbenă ca soarele.

Era nelipsit dela tot soiul de petreceri deoarece cântecele pe care le știa de mic, auzite dela moșu-său odinioară cântăreț vestit în nouă sate, nu le mai cunoștea nimeni. Ba unii încercaseră să i le fure, cântându-le, fără însă a reuși să-l întrecă cinea.

Când își umfla pieptul ca să dea drumul cântecului, culegătorii se opreau din lucru, fetele își lăsau ochii în jos, iar copilăndri strigau ca deochiați: Zii, măi cioară! Zii, măi, zii!

Femeile mai bătrâne se închinău auzindu-l, spunând: „Nu te-ai mai lăsat de prostii, Tânase! Iar boierul avea grije ca să nu-l treacă rândul, indemnându-l să zică într'una, să nu-i obosească oamenii.

Și e mult de atunci! Era tânăr, voinic, ba chiar frumos.

Acum e uitat. Cântecele lui nu mai sunt dorite.

— „Hei, hei, Tânase, nu mai ești și azi printre cei care petrec în viață!”

Ca și când ar fi vorbit altul pentru el, cu mâna slabă începu a se pipăi spre a se convinge dacă într'adevăr mai trăește. Dacă nu cumva a murit și cu trupul, așa cum murăra cântecele lui pentru culegătorii ale căror chloete coboară pe aripi de vânt din vie până la el, până în casă, lângă toate tristețile lui, lângă toată durerea ce-l chină.

Două lacrimi cât două boabe de strugure brumat căzură peste lemnul melodios al cobzei, fă-

când-o parcă și pe ea plângă, lin.

— „Unde ești tu, glas al meu cu care amăgiam fetele și m cu seamă nevestele tinere delăsau bărbaiți și copiii plecăr pe ici, încolo cu câte un flăcăi cât bradul? M'ai părăsit, lându-mă pustiu, văduvit de cea mai scumpă comoară, măgindu-mă doar cu cobza șuruteacă. Da, doar ea mi-a rămas, dar acum când degetele îmi tremură, când n'o mai țin aici, aproape de inimă lângă sufletul acesta păcat, nici ea nu-mi mai este de nici un folos.”

Capul greu îl căzu peste patul gol al cobzei, făcând-o olteze lung, trist. În casă nu mai auzi decât plânsul sec cântărețului alintat altădată.

De departe — și neauzite decât de el — veneau acorduri când pline de tristețe, când sv-pătate de clocotul primăverii dela vii, unde alți cântăreți-au luat locul.

Petrecerea o simțea, o și în toi și asta îl durea ne-niștindu-l.

Dar cine încercase să-l înleagă și să-l măsoare tristețe Nimeni. Nimeni nu-și mai adu

fiu și părinți, între bunici și
tre nepoți, să desbinați țara,
rui destul de desbinați pe
tema moștenirii de partide, s'o
mai desbinați și pe tema de
părși.

Nu domnilor, nu generații,
omâni, începând dela embrionul
din păntecele mamei până
us, la omul de o sută de ani,
omâni suntem, una trebuie
uă fim.

Și va trebui să ne mai des-
lajăm de un lucru: să nu cău-
nă să apărăm mai buni decât
am fost și să zicem: noi am fi-
rit la culare, noi la culare; noi
rinodată n'am abandonat cu-
clare ideile, noi am ținut la prin-
cipii, noi am ținut la omenie.

„Ei domnilor, toți am ținut la
principii, toți am călănt pe doc-
trine, toți am revendicat dreptul
la fim mai cuminte decât fra-
idele noastre. Să faceteze lucrul
ceasta. De acum înainte să mun-
vim și munca noastră să dove-
dească cere este mai bun și
cere este mai capabil.

Domnlor și fraților, aici a

ost o zi de mare spovedanie.
Când fac nuanțele, așa și și
eu să fac literatură, așa și și
eu să fac satiră, așa și și eu
să erunc în cumpănă greutatea
fiecăruia. Dar pentru mine to
cei care în numele unui grup
din trecut au dat adeziunea, sau
numele lor, sunt la fel de buni,
sunt frați, sunt români, una tre-
buie să fim cu toții.

Aici ca sub pal-fulul nașunii
ne-am spovedit. Spunea părin-
tele Stanca că se apropie săc-
bătorile. Ei domnilor, ne-am
spovedit. Și atunci, să postim
și să ajunăm, să știm să ne
stăpânim free de crâcării și
să ne învâdăcim ca să putem
după aceea la timpul său, să
ne cuminecăm în fața nașunii
române și în fața Majestății Sale.

Să avem o lozină dragă su-
fletului și amintirilor mele, a-
nume: cu toții, nașune și Rege,
pentru Patrie și Lege, — această
să ne fie lozinca pe viitor.

Să trăiți. Să trăiască Majesta-
tea Sa Regele Carol al III-lea.

Profesia? Nicio profesie!
Adică, cea de elector, animator
de clomege și mai târziu (când
s'a văzut cu bugete pe mână)
„donator” din bugetul public către
prieteni de luptă, către străinii
experți în jafuri și către ai săi
conșonționali din Fanar. Dar s'au
dus partidele. Să se apuce omul
de lucru, începând de jos ca
ceilalți țitrați? Aș! Să moară
de foame? Nici asta! S'a gâd-
dît, să dea lovitura de pomină!

Am cutit cu ochii mei; Fa-
nariotul a devenit „prin che-
mare”, profesor universitar.
Mă rog, Profesor Universitar,
„prin chemare”! Deci, nu supli-
nitor la vreo școală primară,
că acolo i s'ar fi cerut aptitu-
din și ceva activitate!

Evident, Veritabilii profesori
universitari au parcurs o ierar-
hie cu multiple cerințe și jertfe,
dar „Fanariotul” a luat o dean-
doaselea!

Ce ar fi, dacă s'ar scoate la
concurs catedra d-lui? M'aș
inscris cel dintâi la un așa
concurs. Fanariotul ar da birul
cu fugiții! Iar lua înainte s'un
student din anul II. Sigur, ca
bună ziua, c'ar rămâne „exper-
tul electoral” pe dinafară. Iși
cunoaște el puterile, de-a intrat
pe gaugul din dos și a ocolit
intrarea oamenilor! A preferat
pe-a căinilor de casă, ca unul
ce a crescut în atmosfera de
adulare și mișogală. Atâta
poate da și el dela locul cel
ocupă pentru moment. Mult nu l
va ține și nu-l poate ține! S'a
pornit, chiar de sus campania
contra celor ce ocupă locuri de
lumină și virtute, prin mijloace
pe cât de întunecate pe atât
de... nevirtuoase!

Bine se face! Să li se scoată
(celor din tagma aceasta) ca-
tedrele la concurs și dacă vor
să le obțină, să probeze că s'
destoinici și autoritari!

Altfel, să fie trimiși la urmă.
Fiecare la locul meritat.

Ioan C. Dogaru

Cum se prezintă actuala Slovacie în cifre

În ultimul timp interesul o-
piniei publice s'a îndreptat în
mod concentrat asupra Slova-
ciei. Cum se prezintă actual-
mente Slovacia, care este nu-
mărul locuitorilor săi, cari sunt
perderile sale după ce a suferit
ciopărțiri importante din partea
Poloniei și mai ales din aceia
a Ungariei?

La întrebările acestea ne dă
răspunsuri situația publicată de

către oficiul de statistică ceho-
slovac al statului. După situația
acesta dela Slovacia a luat Ger-
mania 37 km² de teritoriu și
anume Petrzalka și Devin, cu
un număr de 2061 de case și
cu 15.563 locuitori.

Ungaria a anexat dela Slova-
cia 10.307 km² de teritoriu, anume
8 districte întregi și părți mai
mari sau mai mici din altele
20, cu 767 comune întregi și
cu 4 numai în parte. În toate
comunele acestea se găsea un
număr de 147.483 de case cu
854.217 locuitori. Summa sum-
marum Slovacia a fost micșora-
tă 10.565 km² și cu un număr
de 879.248 de locuitori.

Slovacia actuală are numai
38.456 km² și 2.450.096 locu-
tori.

Germania a luat dela Slovacia
8.358 Cehi și Slovaci, 3.957
Germani, 2.083 Unguri și 58
Evrei.

Ungaria a luat dela Slovacia
272.237 Cehi și Slovaci, 1.826
Rusini, 9.074 Germani, 504.144
Unguri și 26.151 Evrei.

Polonia a luat dela Slovacia
și dânsa 9.432 Cehi și Slovaci
și 36... Polonezi.

În ce privește ocupația locu-
torilor din teritoriile acestea
luate dela Slovacia, Germania

a luat 932 agricultori, 7.186
oameni ocupați în industrie și
meserii, 1.535 ocupanți în com-
erț și diferite întreprinderi
financiare, 1.350 în comunicații
și 2.590 în servicii publice. Un-
garia a luat în aceeași ordine
489.275, 141.478, 49.076, 41.687
și 65.625, iar Polonia 5.865,
1.799, 137, 1.105 și 308.

Așadar în urma hotărârii dela
Viena în populația luată dela
Slovacia se află 56 la sută ag-
ricultori, 17 la sută oameni
din industria și meserii, 5 la
sută din comerț și finanțe, 5 la
sută din comunicații, 7,8 la sută
din funcționari publice și profes-
ioniști libere.

Pentru nici 60 la sută popu-
lația ungară, Ungaria a luat
dela Slovacia peste 40 la sută
populație, care este de altă na-
ționalitate decât cea ungurească,
deci cehă, slovacă și rusină.

Dacă înainte de hotărârea
dela München provincia cea mai
mare din Cehoslovacia era Bo-
emia cu 52.062 km², acum pro-
vincia cea mai mare este Slo-
vacia. După numărul de locu-
tori Boemia deține și mai de-
parte întâietatea cu cei 4.472.354
locuitori ai săi, fiindcă Slova-
cia redusă de astăzi are numai
2.450.096 locuitori.

Succesul unei artiste române, în Franța

D-ra Adina V. Iosif în rolul „Santuzza” din
„Cavaleria Rusticană”.

Ziarele din Rouen (Franța)
ne aduce elogioase dări de
seamnă despre succesul strălucit
obținut de d-ra Adina V. Iosif
în opera „Cavaleria Rusticană”,
debutând cu rolul „Santuzzei”,
pe scena „Théâtre des Arts”
dela localitate, unde este anga-
jată ca solistă. Acest teatru-
operă este renumit pentru con-
cursul cel acordat marilor artiști
ai Franței. D-ra Iosif a cântat
alături de reputatul bariton Lan-
zonne dela Opera Comică din
Paris, acest mare artist inter-
pretând rolul lui Alfio.

Iată ce scriu ziarele despre
succesul d-rei Iosif:

„Journal de Rouen. (Journal de
Normandie) scrie:
„O tânără studentă română,
care a făcut studiile sale la Pa-
ris, trecând licența în științe și
începând doctoratul, tot odată
lucrând ferm cu una dintre cele
mai mari cântărețe pe care ge-
nerația noastră le-a cunoscut,
Felița Litvinne, — d-ra Adina Iosif
își făcea debutul său serios.
Este o tânără fată foarte întel-

gentă și admirabil dotată, la
care cultura sa generală și fru-
moasele sale daruri naturale
promit un frumos viitor. Ea a
fost vibrantă și vocal strălucită,
actriță care se dă rolului, cu
totul. A avut un frumos și mer-
ritat succes.”

„Dépêche de Rouen”: „S'a re-
marcat în public prezența cele-
brei cântătrice Mary Garden, a
d-lui Mariotte, directorul Operei
Comice, și a compozitorului
Henri Hirschmann...”

„Am avut de judecat, în a-
ceastă seară, patru debuturi im-
portante. Printre speranțele pro-
pu-e aprecierii publicului, una
dintre ele s'a clasat de îndată
în rangul celor mai buni. Este
 vorba de d-ra Iosif, care a fost
absolut remarcabilă în rolul San-
tuzza din Cavaleria rusticană.”

„Splendoarea vocii, care a
tinge pulberea dinamică a „ma-
rilor priveghetori”, făcea la fie-
care pagină să izbucneasă aplauzele.
Temperament dramatic de o
sinceritate excepțională, ea a
trăit drama cu un elan, o

amfinte că mai trăește, că și el
ar mai vrea să cânte, oriunde,
oricum, numa să cânte! Să cânte
și mai încet, mai trist poate
ca alții, cu vocea lui groasă,
întovărășită de cobza îmbăiră-
nită ca și el dar care îl mai
înțelegea — și să cânte chiar
dacă ar trebui să cânte ca de
îngropăciune, numai să cânte!...

Cu același mare efort pe care
il făcuse ca să ajungă până la
cobza, se dădu jos din pat, să
plece. Ca să poată cânta, știa
că trebuie să plece, că doar nu
avea de gând să cânte numai
pentru el sau pereților.

„Și dacă toți, toți aceia pe
care i-am invesezit cu cântecele
mele, făcându-i să uite că viața
este plină de chinuri, acei pe
care i-am putut face mai iubiți,
mai frumoși, întovărășiți de
cobza mea, aceia cărora le-am
cântat dela botoz și până la
nuntă, m'au uitat, acum, când
Tănase nu mai are vocea lim-
pede, când bolesc aci singur,
bătrân și sărac de nu mai vor
să știe de mine, neinvitându-mă
măcar pentru ultima oară să le
mai cânt, eu le voiu arăta to-
tuși că mai pot cânta, că nu
mor niciodată cântecele mele,
chiar dacă ar fi să cânt Sata-

nei, la el acasă, la dracii din
iad!”

Drumul este lung și greu, mai
cu seamă atunci când ai plecat
fără să știi unde te vei opri.

Cu cobza pe care o strângea
tot mai tare sub braț, acolo, a-
propoae de inimă, plecă să-și
găsească locul de cântăreț pe
care i-l luaseră alții mai tineri,
mai meșteri.

Și seara veni încet, întune-
ricul cerni pământul. Picioarele
de abia îl mai țineau dar de
oprit nu se opri din drum.

Târziu simți cum răsuflarea
i se taie de obosoală, de sete
care îl chinuia tot mai mult —
și dorința îi fu acum să ajungă
cu orice chip lângă un izvor,
unde să ia, din răcoarea și
vieța acestuia un pic de pu-
tere.

Dar desșul pădurii era prea
mare, drumul necunoscut. Intu-
nericul des; nici o vietate, doar
pustul afundului de pădure
fără sfârșit. Cât nu mai putu
face nici un pas se opri. Lipi
urechea de răcoarea pământu-
lui. Târziu, un cântec învolbu-
rat îl chemă — și omul setos
mai mult se târi decât merse

spre murmurul pâraiașului por-
nit în lumea largă cine știe de
unde și unde.

Buzele fierbinți se afundară
în puhoiul de lacrimi ale pâ-
mântului ca într'o licoare bine-
cuvântată.

O fărâșă de nouă viață trecu
în trupul istovit al cobzarului,
care ne mai strunind coardele
glasului, crezându-se singur cu
pădurea și luceafărul furișat nu
se știe cum până aproape de
el, îl dădu drumul la un cântec
plin de jale, de dor.

Și cântecul curgea ca și iz-
vorul, în neștire, — și ar fi
curs mereu dacă o bufință tre-
când în zbor spre cuib, țipând,
n'ar fi dat de veste ivirea zo-
rilor iar viața în pădure nu s'ar
fi deșteptat, pe neașteptate.

Cântăreții, toți maestrul re-
numiți al codrului i-o luară de-
odată înainte. Unii îngânându-l,
alții răzându și de el treceau
fluerând chiar pe lângă ure-
chea-i în timp ce câțiva îndră-
neți îl alungau cu strigăte, din
locurile lor, ca pe un strein
nepoftit. Dar mierla singură și
disperată ca și el, își striga
dragostea, sărind sperlată din
tufă în tufă.

Locul lui, ghiol; nu era aci.

Și încet, o luă pe poteci ne mai
umbrate, doșite, pe sub ramuri
ce l loveau nemiloase, cățărân-
du-se pe asprimea stâncilor,
trecând peste vărfuri, peste pră-
păștiile afunde.

Drumul îl știa acum; in-
ainte! Numai înainte! Cântăreții
nespus de geloși ai codrului
l-au alungat din împărăția știută
ca numai a lor. Locul lui deci
nu putea fi aci, undeva mai de-
parte, undeva foarte departe.

Cu pașii mărunți, cu un sin-
gur gând: de a ajunge acolo
unde să poată cânta neturburat
de nimeni, târziu, când soarele
își căuta culcușul dincolo de
creasta unui munte, se opri o-
bosit pe o stâncă.

De aci nici nu ar mai fi știut
incotro să apuce; potecile se
pierduseră toate.

Nici o urmă, decât văi, pră-
păști și creste cu vărfurile as-
cunse în boarea fumurie a no-
rilor.

Mal singur ca ori și când, în
liniștea aceea pe care nici tu-
netul cerului n'ar fi fost în
stare s'o rupă, cobzarul își găsi
din nou liniștea sufletului și a
inimii în cobza pe care nu o
mai slăbea de sub braț.

Și cântecul mângâia acum

singurătatea munților, nădejile
care nici o clipă nu-l părăsi-
seră.

Vis și farmec era totul. Un
moment chiar el nu se mai
putu recunoaște în vocea săl-
tând ca o ciută din creastă în
creastă, — doar ecoul repetat
încet îl amintea că tot el cântă,
tot cobza lui este.

Dar ce folos dacă toate acele
cântece erau sortite să fie au-
zite numai de munți și de pă-
duri!

Timpul se scurgea încet. O-
mul rămase cu gândul dus un-
deva departe acolo încotro por-
nise ca să cânte.

Vântul desprins o clipă din
brațele brazilor porni să-și ducă
și el aleanul. Unde? Cine ar
putea spune!

Cobzarul se ridică pentru a
putea auzi mai bine.

O muzică de basm se furlșe
până lângă el și deodată văzu,
ca mare uimire, o tânără fată
de o frumusețe neasemănată
care cânta, ieșind din apele
verzii ale pădurii de brazil.

Încă vre-o câțiva pași și-
l auzi vocea îndelung învalui-
toare:

— De când te cauți, bătrâne
cobzar! De zile și nopți — d

căldură care ne-a reamintit frumoasele seri ale tenorului Pedro La Fuente. Al său duo cu d-l Lanzonne (Alfio) s'a ridicat la mare înălțime și publicul i-a făcut o ovatiune meritată.

La republicain normand": „Vom păstra, despre reluarea în acest an a „Cavaleriei Rusticane“, o neuitată amintire. D-ra Adina Iosif ne-a procurat o plăcere rar încercată. Niciodată n'am auzit interpretat rolul Santuzzei în așa chip și, cu toate acestea, am avut norocul rar să pot aplauda pe d-na Adriani, d-ra Garmaine Leroy, d-ra Vifquain, care se clasează printre cele mai bune specialiste, ce-au jucat la Rouen, în acești cincisprezece ani din urmă. Din punct de vedere vocal, d-ra Iosif, care are clasa unei mare soprane dramatice, triumfă fără sfortări asupra dificultăților partiturii. Puternică, generoasă, bine timbrată, abil condusă, voce farmecă, prinde, emoționează. Inteligență, cultivată, sensibilă, d-ra Iosif știe să stingă pateticul în jocul său. Istă o tânără artistă pe care totdeauna o vom revedea cu plăcere în marile roluri ale repertoriului, dacă i se va face onoare de a i le încredința. Ea le merită. Și-a impus succesul, chiar de la reluarea „Cavaleriei“ și am dori să i se dea prilejul de a se face aplaudată, într-o Vineri, de către vechii obișnuși ai Operei.”

Rouen-Gazette. Sub titlul „Săptămâna descoperirilor în artă“, (era vorba de debutul a patru noi artiști), scrie: „Și am ajuns la confirmarea unei alte „revelațiuni“, căci de la începutul sezonului, noi am apreciat în roluri mai mici, emmentele calități ale d-rei Adina Iosif, ca sopană lirică! Această încălțătoare artistă, a putut însă, în rolul Santuzzi, să lase să se răspândească frumoasele sale daruri de tragediană și de cântăreașă. A jucat cu un temperament magnific, dându-se complet artei sale. Ea a ambalat publicul. Vocea sa de-o vie strălucire, are volumul din care se fac sopranele dramatice. D-ra Iosif a câștigat o frumoasă victorie și a fost pe drept și din belșug acoperită de flori.”

Același ziar la rubrica „Les Parolles de la Baugnoire“ publică următoarea notă caracteristică:

„D-ra Iosif are totul pentru a place. Marea simpatie pe care a știut s'o facă să nască în jurul ei, s'a afirmat spontan chiar de la începutul „debuturilor“ sale. Camarazii săi, în culise, urmăreau cu interes jocul său și ei au fost cei mai înflăcărați și grăbiți să o apauze.”

Succesele d-rei Adina V. Iosif ne bucură, cu atât mai mult, cu cât se produc pe o scenă de operă franceză. Atât de rare sunt succesele românești în timpul din urmă, în Franța! D-ra Iosif s'a impus prin cultura și frumoasele sale daruri de a-

devărată artistă. Il dorim o strălucită carieră. Adăogăm că d-ra Iosif este fiica d-lui Virginiu St. Iosif, fostul nostru colaborator, și nepoata poetului St. O. Iosif, și că și-a făcut studiile primare și liceale la Brașov.

Foștii combatanți, o forță națională patriotică și Dinastică.

Ceeace se petrece peste hotare prin afirmarea principiului: Forța primează dreptul izvorât din râvna la bunul vecinului, a determinat pe foștii combatanți, care au experiența vremurilor grele prin care scumpa noastră Patrie a trecut, acum 22 ani, să ia o hotărâre lăudabilă: strângerea rândurilor, prin organizarea, pe baze noi, a Federației Naționale a foștilor luptători și victime de războiu, care va purta de aci înainte numele Marelui „Rege Ferdinand“, comandantul suprem în timpul marelui războiu, la temelia căruia stă:

1. Solidaritatea;
2. Legătura între generații, care este chezașia de consolidare și propășire a Neamului.
3. Adâncirea în masele popoului, a sentimentelor naționale, patriotice și Dinastice.
4. Intreținerea virtuților ostășești cari sunt tradiția neamului.

Organizației de eri, compusă din asociațiile „Mărășești, Surorile de Caritate de războiu, Voluntarii de războiu Ardeleni, Legiunea Română, Subofitieri Pensionari, Făuritorii României Mari, Marele Voievd Mihai, Liga foștilor luptători grade inferioare și Cercul subofitierilor de rezervă, s'au atașat forțe noi ale asociațiilor „Bărbăție și credință“ cu spade, Voluntarii de Războiu, Victoria și Gloriile Neamului, aceasta din urmă compusă din înalții de războiu, văduve și orfani, pentru a întări și consolida federația, adică un total de 13 asociații centrale cu ramificații pe tot cuprinsul țării.

Gestul de unire al foștilor combatanți răspunde în totul vremurilor și mai ales apelului Majestații Sale Regelui Carol II, hotărât să dea o nouă viață țării.

Pentru înfăptuirea acestui spirit nou de viață națională instaurat de lubitul nostru Suveran, noi, foștii combatanți, trebuie să ne înrolăm cu tot el-

nul și să luptăm cu aceeași „Bărbăție și Credință“ pentru isbânda lui, ca astfel să bine merităm de la Patrie titlul de adevărați Viteji ai Neamului.

Este un apel care nu putea rămâne fără ecou, în primul rând, în mijlocul foștilor combatanți, cari sunt și vor rămâne comori sufletesti, evidențiate prin victoria realizării idealului național, grație faptelor lor de arme, cari fapte trebuiesc cultivate în interes național, patriotic și Dinastic.

Exemplul cel bun trecut să plece tocmai dela noi, cari cerem în toate ocaziile cinstirea generației care a înfăptuit idealul național, trebuie să evidențiem și rolul important al celor cari din generație în generație, prin grai și prin scris, au pregătit acest ideal național și în special al celor din teritoriile subjugate. Căci ei trec de drept în rândurile noastre.

Vrem să se știe clar că unirea foștilor combatanți este și un văguros avertisment pentru cei cărora le-ar trece prin minte că se pot atinge de hotarele noastre, sfinte, trasate pentru totdeauna și la temelia cărora stă dreptatea cimentată cu sângele nostru și a osemintelor celor 800.000 de eroi morți, în război, pentru acest pământ românesc, în fundul căruia se găsec îngropați strămoșii noștri și urmele vechilor cetăți Romano-Dace.

Mai ținem să se știe, de oricine, că suntem ferm hotărâți să ne apărăm hotarele cu același elan, cu aceleași jertfe și că în caz de atac le vom muta, până acolo unde de drept ar trebui să fie.

În sufletele foștilor combatanți trăesc principiile de onoare și acelea că nu credința mută lăstăca, ci voința și că dreptul este o iluzie fără putere în fața forței și a voinței și că sufletul nostru de rasă este permanent și nu se teme de moarte.

Cel ce nu ne cunosc, să ci-

tească în istoria trecutului nostru și să se convingă că românul știe să-și iubească Patria. Sufletul rasei latine care stăpânește acest pământ dela Nistru la Mare până la Tisa, timp de secole, a apărut glia strămoșească atât mai văguros cu cât existența sa era mai mult amenințată.

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea fruntașul generației și foștilor combatanți care poartă pe pieptul Său cea mai înaltă distincțiune de războiu, simbolul marilor fapte de arme și care astăzi conduce destinul

poporul românesc, a dus aturl de viitorul Suveran, și capitala Imperiului Britanic, ferma hotărâre de apărarea grantelor noastre.

Nol, foștii combatanți și întreg poporul românesc stăm în jurul Său și îl urăm și în această dată sănătate și isbândă deplină.

Președintele Federației Naționale a foștilor luptători „Regele Ferdinand“
Ing. Marius Demetrescu
Of. de rez., dec. de război

Mașinile agricole în Sud-Estul Europei

Serviciul de presă „Uia“ anunță din Viena:

Aflându-se chiar la începutul mecanizării agriculturii și pe punctul trecerii dela metodele de lucru simple de până acum la aplicarea mașinilor agricole moderne, Sud-Estul Europei prezintă o importanță capitală pentru exportul de mașini. Cum tocmai gospodăriile țărănești nu se pot încumeta a face investițiile trebuincioase din propria lor putere, este de multe ori nevoie să sară în ajutorul statului. Așa e bunăoară de amintit acțiunea interesantă și pornită în stil mare de guvernul român, care, prin scutiri de vamă și alte înlesniri de import, se sârguie a face tot mai mult loc mașinii și a încuraja producția agrară, aprovizionând pe țărani cu treerători prin cooperative și înfiinșând stațiuni de tractoare. Se mai cunosc tot așa măsurile guvernului grec, cu prilejul colonizărilor conașionalilor aduși din Turcia, punându-le la îndemână tractoare pentru deselețirea Macedoniei. Intrebuințarea mașinilor rurale în țările sud-est-europene este diferită:

1. Tractoare. În România, micimea ogoarelor nu prea face rentabilă folosirea tractoarelor. Totuși se găsec acolo tractoare la treeratul cu plată, ca mașini atât de tracțiune cât și de acțiune. Guvernul grec are nevoie, pentru desfășurarea politicii lui agrare, mai mult de tractoare mari, cari se întrebuințază în măsură largă. Dar și în gospodăriile țărănești mari a început să se introducă tractorul, care găsește întrebuințare și la aratul cu plată. În Jugoslavia, introducerea tractorului este abia la început. El servă, în primul rând, la treeratul cu plată, ca mașină de tras și de acționat.

Moșile din România folosesc de mult tractorul pentru agricultură și pentru mănarea altor mașini. Pentru micul agricultor s'a creat acolo diferite stațiuni de tractoare, cari se înmulțesc mereu.

2. Secerători. Secerătoarea legătură nu poate fi întrebuințată pretutindeni, din cauza întinderii mici a proprietăților; afară de asta sfoara este prea scumpă pentru țărani. Se lucrează mult cu secerători n legătoare, sistem ce poate fi socotit ca începutul mecanizării la secerare.

3. Treerători. Sud-Estul are nevoie de treerători cari să se potrivească cu stările de lucruri de acolo. El preferă mai ales treerători înguste, din pricina spațiului scurt, dar și din pricina drumurilor înguste, deci pentru a le transporta mai lesnicios. În Grecia, și tot așa și în România, mașinile au zdrobitoare de paie, care scurtează paiea, făcându-le bune pentru nutreț.

Cu toate că există condițiuni favorabile pentru exportul de mașini agrare în Sud Est, exportul se face greu în aceste state. Mari fabrici germane au început de mult să-și formeze organizații proprii de plasare. Tărilor din Sud-Est fac azi mari sforțări să-și ridice agricultura în toate privințele. În diferite orașe mari, ele au academii agricole din cele mai bune, cari sunt conduse de economiști de prim rang și cari aduc agriculturii reale servicii. Ca și în Germania, se arată și în aceste țări că mașina agrară nu mai servește a bate recordul în muncă, ci a deslega probleme sociale.

atunci de când și-al exprimat dorința de a mă servi, gându-mi este numai la tine, iar sufletul meu tânjește amarăic după cântecele tale!

Nedumerit bine și incurcat, cobzarul dădu să plece Era cu totul neașteptată această apariție în pustietatea fără de sfârșit a muntelui.

— De ce vrei să pleci? Ai promis doar că-mi vei cânta! Fără să-și dea seama se lăsă apoi purtat de ciudata intrupare a duhului necurat pe drumuri ne mai umblate de ființe pământene.

Colindă pe lângă alte ape și alți munți, trecând de pe un tărâm pe celălalt ca peste o puncte de un pas.

În drum întâlni generații întregi de culegători, dar nu se lăsă înduplecat de rugămintele lor. Nu se opri nicăiri.

— „De acum merg să cânt în altă parte, unde am fost chemat!”

Voi mă-ți crezut prea bătrân nevrednic de cinstea de a vă mai putea cânta. Nu, nu, nu mai mă pot opri lângă voi!”

Și urechile și le acoperea cu mainile ca să nu-l mai audă, ochii și-l închidea ca ță să nu-l

mai vadă, în timp ce mergea neconștient, condus de tânăra insoțitoare.

— Am ajuns, cobzare! Am ajuns! — murmură glasul vesel al femeii — și el se trezi în mijlocul unei săli luminate cu mi și mi de lumină orbitoare, cu oglinzi în care te vedeai de mi de ori mai tânăr și mai frumos, între flori care te ameteau cu parfumul lor tare.

Privind uluit împrejur nu și dădu bine seama când dispăru de lângă el frumoasa apariție și în locu i se înfățișă Satana, așa cum îl știe toată lumea; drac negru, subțire, chel și cu ochi de flacări.

— „Asta e locul meu, — îl spuse Necuratul și fără de voia lui îl plimbă prin parcuri de nedescris, prin săli acoperite cu aur și argint, printre femei și bărbai frumoși cum nici nu și putea închipui că pot fi.

— „Și acum pentru că dorința ta a fost ca să mă slujești pe mine și pe toți fiii mei, să încep să cânt! Suntem dornici de mult de joc și de petrecere!”

La început mai încet, apoi tot mai tare și cu mai aprinsă

voință, cobzarul începu să-și zică din gură și din cobză, așa ca în tinerețea lui de mult apusă.

Mesele începură a se întinde de bunătați neașteptate, băuturile curgeau fără întrerupere; petrecerea creștea ca un puhoiu pornit din munte, tot mai puternică, mai șgomotoasă.

Tinerii jucău ținându-se strâns, bătrânii glumeau și goleau pahar după pahar, în timp ce cobzarul fericit ca niciodată, cânta ca un adevărat mare cântăreț.

— „O! cum de n'am știut că aici sunt așteptat, că aici pot cânta orice și oricât, că de mult aș fi plecat ca să fi fost aci mai de vreme!”

Cât timp a cântat, n'ar fi putut nimeni să-l spună, deoarece în acest loc vremea nu se măsură ca în lumea lui. Totul era fără început și fără sfârșit.

Doar târziu, când mesele fură pe sfârșite, când jucătorii obosiți adormiră acolo unde somnul îl prinse, îndrăsnii să spună că îl e sete.

I se uscase cerul gurii de foame și de sete.

Dar când vru să mestece întâia bucatură, nu putu: era tare ca de platră. Vru să bea,

dar buzele nici nu atinseră bine paharul și îl și luară foc.

Și cu cât nu putu să ducă paharul la buze, paharul cu băutura salvatoare, cu atât setea îi creșcu.

— „Un pahar cu apă, mai bine!” — zise el târziu, când se văzu pierdut de oboseală și deseta.

— „Cum, apă?” — se auziră voci din mulțimea ce zăcea peste tot locul. „Apă? Dar cum, tu nu știi că aici ești în iad, că nu poate fi vorba de apă, deoarece mănăcarea este de argint și de aur iar băutura flacăre de foc?”

Și se porni o nouă petrecere șgomotoasă, iar el fu forțat să cânte, să le cânte într'una.

Și iată că și puterile îl lăsară cu totul.

Nemâncat și stors de setea ce îl uscase ființa, cobzarul căzu în sala cu lumină și oglinzi, istovit. Cântecul amuți.

— „Afară cu el! Dacă nu ne mai cântă, nu ne mai trebuie! În iad numai cine cântă și petrece poate să stea!” — Și luându-l vre-o doi, trei dintre cei ce cântase, îl aruncară afară.

Seara târziu, nevasta se întoarse dela vie, unde fusese la cules cu coșul plin de struguri și cu piscoa umplută cu must proaspăt pentru omul ce boale.

Il găsi pe acesta în mijlocul odăii, sbătându-se ca de moarte, peste bucățile ce-l mai rămăsesse din cobza pe care căzuse.

— „Mi-e sete! Mi-e sete! Apă!... Am buzele arse. Am bătut foc în iad. Da, am fost în iad de am cântat Satanei și slujitorilor lui. Cu gura asta! Cu mâna asta!... Cu mâna pe care inzadar mai încercă să o ducă în sus la frunte spre a-și face semnul crucii.

— „Fă-mi tu semnul crucii! Eu nu mai pot. Cu mâna asta am cântat dracilor în iad... Am cântat Satanei!”

Și frigul îl cuprinse tot mai mult, tot mai mult.

În casă se făcuse întuneric de tot.

Elisabeta Hențiu.

Reclama este sufletul comerțului. Gazeta Transilvaniei publică cele mai ieftine anunțuri și reclame.

Scurt Popas în Japonia

Sub acest titlu a apărut de îndată în editura „Cartea Românească”—București, un nou volum, care completează intenționatele Amintiri din Siberia d-lui dr. Voicu Nițescu.

Cine a cedit cele trei volume Amintiri din Siberia ale d-lui Voicu Nițescu, poate aprecia valoarea literară a recentului „Scurt Popas în Japonia”.

„Scurt Popas în Japonia” este deocamdată o recenzie a

acestei note de călătorie, ne uesc pe lângă o icoană vie acestei îndepărtate țări din Orient, și o serie de meditații estetice și sociale, care ridcă oare această carte.

Un stil viu, plastic, prețios cu observații intime, sublinii noastre se întregesc o serie de scene, de tablouri, de momente ale acestei misterioase țări din Extremul Orient.

Volumul este însoțit de numeroase fotografii, peisajii și

tipuri de locuitori — care întregesc imaginea Japoniei.

Di dr. Voicu Nițescu pornește notele sale de călătorie cu aceste rânduri:

„Fiindcă țara ruptă din Continentul Asiatic și ancorată în apele Oceanului Pacific, Japonia, se impune tot mai mult atenției universale prin sforțările ce le face de a-și lărgi patrimoniul și mai ales prin insistența ce o depune pentru a reînoda legăturile cu pământul, de care a fost despărțită, și de a deveni chiar stăpâna acestuia, am crezut că nu fac un lucru de prisos publicând lucrarea de față. Cele cuprinse în ea sunt lucruri văzute de noi în scurtul timp cât am stat în țara Răsăritului de Soare, precum și de atâți alți călători, acolo pe teren, constatate, studiate și înfățișate cititorilor cu cea mai deplină obiectivitate”.

Cartea e de vânzare în toate librăriile. Prețul 70 Lei.

Și ce mai măndrețe de bărbat era!

Victorela s'a înroșit deodată și simți niște valuri de căldură cari căutau să i iasă prin obraji.

— A murit Iancu? — îngăimă ea

— Da, a murit săracu. S'a îmbolnăvit și în două săptămâni a fost gata! S'a apucat să sape o groapă de var în curte și atunci a răcit.

Sau poate l'a chemat pământul!

Uite, mai încolo, unde e mormântul cea proaspăt, cu gard de fer, acolo zace!

— Acolo zace... repetă Victorela.

— Dar, hai, Victorie, că ne așteaptă cu masa. Nemăcașii ăia n'o să mai lase babei nici un strop de vin; și doar eu l'am cumpărat dela Maruța.

Victorela spusese, încet, blând: — Dute leic' Anico. Eu stau aici să mai plâng, dar viu și eu repede.

No bine; plângi măică plângi. Eu mă duc. Să vii sănătoasă!

Victorela s'a dus, încet, la mormântul lui Iancu și a privit câteva timp la fotografia de pe crucea de marmoră. Se simți pierdută, ca atunci — cincisprezece ani — în biserică, la cununia lui.

A întins brațele, dar s'a împiedecat de gardul mic, ascuțit. Ea a pus mâna la piept, în lângă, și și a desfăcut rochia, ridicând în sus ca pe o pungă, sânul.

S'a apăsât și și-a proptit de-desubtul pieptului în vârful mai înalt dela colț, al gardului de fer, rece.

S'a apăsât cu toată greutatea corpului și carnea a pățit ca o hârbă groasă — lan... —

Vântul a stins și candela de pe mormântul lui Iancu.

Nicu Marin Spiroiu.

Imbrățișarea

Biserica era plină de lume în seara aceea de toamnă.

Luminile pâlpâtoare ale lămpărilor, tremurau pe zidurile albe, fumate, ale bisericii.

Toată lumea era veselă. Erau copii tineri cari făceau gălăgie cari înconjuraseră — ca un grup — pe cei doi miri.

Un preot tânăr citea dintr'o carte mare.

În partea stângă a bisericii, pe pânză de fete frumușele aruncau zâmbete, pe deasupra proștii, unor băieți cari făceau pe zăușii.

Nu mai ochii lor — trădători sclipeau prea tare, orgolioși. Înghesuțită, în fund, o singură femeie, privea aiurită, — fără să-și dea parca — icoana Maicii Domnului.

Lacrimile din ochi îi străluceau ca undelele din candela deasupra altarului.

După un timp, a trecut mai întâi și ochii ei de căprioară, și s-au oprit la tânărul mire. El vedea, din profil, decât o față zămbitor și părul negru, și ridicat puțin la spate, ca o căstă.

Fata a înghițit un nod mare și plâns și a părăsit grăbită, să se uite înapoi, biserica. Mergea împlecându-se ca noie pe un portativ.

A ajuns acasă fără să vadă, un porumbel rățâcit.

— Nu mânănc, mamă, că nu mi-e foame!

S'a trântit în pat așa, imbrățișată.

— Ce-ai Victorela mamei? — te bolnavă?

— Să-i spui, măne dimineața, Sandu Toporaș că mă călătoresc cu el, dacă vrea să mă ia!

Apoi a isbucnit în plâns cu ghițuri.

Mamă-sa a ieșit din odaie lăcând din umeri, zămbitoare.

•••

Au trecut cincisprezece ani atunci.

Victorela s'a măritat cu seminaristul Sandu Toporaș și îndată acesta s'a făcut preot, l-a mutat în parohia sa, undeva, departe, în marginea țării.

Când a părăsit satul ei năvăle de munte, a simțit o mare durere.

Nu voia să mai vadă coasta și fața casei, pe unde se plimbase ea ca fată.

De atunci — atâta amar de vreme — ea n'a mai venit pe lângă-măică-sa, niciodată.

Acum venea s'o îngroape în câmpul ei era bolnav și nu vedea. Era singură.

A plâns mult și a sărutat lacrimile trude — înjepenite ale mamei — ale bătrânei sale mamei.

Când au pus-o în groapă, Victorela nu mai plângea. Nici n'a auzit bulgări de pământ, nemiloși, cari ciocăneau sinistru în lemnul de brad al cosciugului.

Se sprijinea de umărul garbovit al unei babe scofălcite, prietena mamei sale.

Săteza mută albă, nepăsătoare parcă...

Încet, încet, a părăsit cimilitul toată lumea, afară de Victorela.

— Hai acasă, Victorie, că se face seară. Ca mâine murim și noi. Uite, acum o săptămână s'a prăpădit — Dumnezeu să-l ierte — și Iancu...

Anglia amenințată de valuri

Mulți n'au ideie și nici nu vor fi vrând să creadă că senzul titlului acestui articol este un adevăr: Anglia e amenințată să fie acoperită de valurile Mării.

Încet, încet, dar continuu, teritorul acestei țări, — dar mai ales coasta de Răsărit a Angliei este tot mai mult cuprinsă de apele Mării împrejmuitoare.

Un adevăr îngrijorător, în valurile cărora însoată proverbiul calm englez.

Nu de mult, bărbați de știință au stabilit, că Londra, în decurs de cinci ani, se scufundă ceva mai mult de doi centimetri. S-ar părea poate că nu e mult. Sporind însă mereu acești doi centimetri, s'a ajuns la constatarea că din vremea regelui Henric al VIII-lea până azi, Londra s'a scufundat doi metri și jumătate, astfel că parterul vestimentului palatului Bridewell, al cardinalului Welsey, — ridicat acum patru sute de ani pe țărmul Tamisei — ajunge zilnic în apă în timpul fluxului Mării. Peste alte câteva sute de ani toate podurile Londrei vor trebui înălțate, pentruca să împiedice apa Tamisei de a curge peste ele.

Mai amenințată, — după cum am amintit — este coasta de Est a Angliei, unde în fiecare an o mare masă de uscat ajunge în valurile Mării. E natural, că o parte a acestei pierderi se compensează cu pământ nou adus de valuri. Faptul acesta însă nu poate împiedica distrugerea de bunuri și proprietăți.

Vreo 15 orașe și porturi din districtul Yorkshire, care în evul mediu erau piețe comerciale înfloritoare, astăzi zac îngroapate sub valurile Mării de Nord. Fiecare iarnă aduce luni de groază asupra locuitorilor micilor sate de pescari ale Coastei de Răsărit. Și an de an valurile în-

ghit gospodării țărănești, căsuțe de pescari și terenuri, îngropând pentru totdeauna în mormântul Mării avutul și bunurile atâtor nenorociți.

Asupra acestei scufundări a uscatului englez se discută și se dau diferite teorii științifice. Care poate fi însă cauza logică a fenomenului, — e o problemă a cărei deslegare nu peste mult se va pune cu toată seriozitate, forurilor administrative ale Londrei. Cu ocazia fiecărui flux al Mării, uriașe mase de apă sunt împinse pe Tamisa în sus. Când în urma mișcărilor succesive de scufundare a terenului, nivelul apei se va ridica numai cu un metru și jumătate, atunci cartiere despopulate ale Londrei și chiar Palatul regal Buckingham ar ajunge în apă.

Keystone.

Doamna Mia Victor Branisce mulțumește călduros autorităților, c. f. particulare Brașov, d-lor Voicu Nițescu și Trancu-lăși foști miniștri, Sindicatului presei române din Ardeal și Banat, Asociației publicității române București, d-lor ziariști, asociațiilor cari au depus coroane, d-lor preoți, și tuturor prietenilor și cunoșcutilor, cari prin prezență sau în scris au luat parte la nemărginita durere încercată prin pierderea scumpului și neuitatului ei soț

† Victor Branisce

fost redactor-șef al „Gazetei Transilvaniei”, fost senator.

De vânzare una mașină de copiat acte marca „Rodetal” în stare bună. Informațiuni la Administrația ziarului. 4-0

VĂ CURĂȚI
LOCUIŢA

Insă
pentru organismul Dvs.
ce faceți?

Câte boli n'ar putea fi înlăturate, dacă s'ar „mătura” în mod regulat resturile și otrăvurile, care îmbăcesc organele și sângele. Acumularea lor dă naștere la aproape toate maladiile pielii, oezitate, reumatisme, turburări digestive și urinare și bătrânețe prematură.

Profesori eminenți au arătat, că Urodonal constituie cea mai bună apărare a organismului, pentrucă el asigură eliminarea perfectă a acidului uric, a ureei, a acidului oxalic, a colesterolului, a grăsimilor și a tuturor rezidurilor.

URODONAL

goneste otrăvurile din organism

La farmacia și drogerii

ESTE UN PRODUS CHATELAIN, MARCA DE ÎNCREDERE

DIVERSE

Nu vă agravați starea... Nu știți că eficacitatea unui remediu este cu atât mai mare cu cât maladia este tratată mai curând? Nu așteptați ca arterioscleroza să confirme existența sa în dauna sănătății Dvs., prin teribilele sale manifestări. De pe acum suferiți de digestii grele, de șgomote în urechi, de turburări vizuale. Mișcarea intensă din stradă vă face rău, vă dă impresii orbile de amețeală. Somnul vine greu și nu vă odihnește bine. Tensiunea arterială se ridică... Atențiune! Este ultimul moment de a vă îngrijii! Urodonal va fi marele factor al restabilirii Dvs. 6 1-2

Aviz pensionarilor. Ministerul de Interne, în urma intervenției făcute de Centrala Asociației Pensionarilor Publici din București, cum și de către Asociația filială din Brașov, a dispus să se scutească și în anul 1939, pensionarii cu pensiile până la 5000 lei, de taxa de 40 lei pentru construcții, cu ocazia obținerii certificatelor anuale de domiciliu.

Noutate pentru vânător, automobilist și sportsman. Incalzitor cu platină pentru mâini sau buzunar. Fără nici un pericol.

Incâlzește 9 ore neîntrerupt cu o singură umplutură. Vânzarea la Firma, Thomas Scheerer & Galtz, Brașov, Piața Libertății 11 1-1

COLINDA

Din Șercaia, jud. Făgăraș. (Rămasă din numărul de Crăciun).

ADAM

Adam dacă e greșit*)
Dărnul din raia l-a gonit,
Din raiu cel d'n Edem,
Osândit cu greu blestem,
Iar' Adam dac'a văzut,
Că'n greșală a căzut
Și din raiu afară dat,
Isgonit și lăpădat,
A șezut jos într'un loc,
Plângând cu lacrimi de foc,
Cu jale la raiu privind
Și cătră dânsul grăind:
— O, raiule, loc ș sfânt
Mă vezi în ce jale sânt?
Că sunt cumplit urgisit
Și dela tine gonit
O, vai, cum mă bucuram,
În slava ta când eram.
Iar' acum cu atât
Sunt jalnic și amărât,
Căci de-acum nu voi gusta,
Mai mult din dulceașta ta!
Amar, Evo, ce-am făcut,
Unde vom merge acum?
Pe tine te ascultai

*) După fiecare șir să repetă refrenul „Florile dalbe”.

Și din acest pom mâncai,
Căci tu, Evo, m'ai silit
Și de bine m'ai lpsit.
O, ticălosul de eu
Cum scârbii pe Dumnezeu.
Greu păc-te, vai de noi,
Că vom fi tot în nevoi
Până moartea ne sosiră
Și în iad ne va'nbrân'iră,
Unde noi ne-am osândit
După cele ce-am greșit
Ci, o, Doamne mila Sa,
Cătră spre zidirea Ta
Și nu mă lăsa scârbit
Să fiu până în sfârșit.

Comunicată de:
Pr. Valeriu Crișan.

Starea sămănăturilor de toamnă.

Zăpada, care a căzut în ultimul timp, n'acoperit câmpul în întregime. Pământul care a fost înghețat la căderea zăpezii s'a desghetat sub zăpadă, așa că sămănăturile de toamnă sunt într'o situație foarte bună.

Chiciura și ghața, care se formase pe crăcile arborilor fructiferi, s'a topit treptat, fără să facă pagube prea mari.

BODEGA SI RESTAURANTUL PETRE TENGBEA

Strada Gheorge Barițiu Nr. 1

Bucătărie excelentă ca și la casa particulară. Prețuri convenabile. Abonamente cu cele mai avantajoase condițiuni.

Vinuri de Ardeal și Vechiul Regat

Din „Podgoriile Prahovei”, BOGHICI ȘI DUCU, renumite și bine cunoscute:

Fetească, Tămăioasă, Tonic, Riesling, Negru-Vârtos: „Puterea Ursului” etc.

Convingeți-vă de calitate și prețuri convenabile. 619 2-0

Vinuri superioare,

naturale și alese, albe și negre, dela

renumitele podgorii

DEALUL ZORILOR

le găsiți la BRAȘOV, la „Bodega Centrală”

2 Str. Smârdan (Brutari) 2 (prin Mihai Weiss și Sf. Ion)

Cunoscătorii le preferă cu încredere

Nu cetați! gazete vrăjmașe intereselor neamului.

ri, pentru ca să dea o cât slabă mângâiere pentru acești liști ai destinului.
și dacă prin această impresantă serbare se va fi do-ndit chiar un singur suflet din e 500 cari își duc greul o-adei în închisoare, ar fi un stig însemnat. „Căci mare bu-le este în cer pentru un pă-os care se pocăște.”

Unul din cei de față.

uriază instalațiile ra-fonice la un spital

Este un fapt cunoscut, că mu-rea bună are influență favora-udă asupra omului bolnav. Ea nătură gândurile negre și pe-niste despre boală, starea su-ritească se înviorază, grija și iica sunt înlăturate și vinde-srea progresează mai bine. Din este considerente direcțiunea aitalului pentru tuberculoși lu Buenos-Aires a proiectat onstruirea celei mai mari ins-talațiuni radiofonice de acest n. Instalarea se face conco-ctent cu construirea edificiu-ăni. Interesant este faptul, că plnavul nu este nevoit să as-ulte programul unei singure ilațiuni de emisiune radiofonică a are posibilitatea, să-și aleagă tre patru diferite programe n străinătate.

Instalațiunea se compune din ai multe receptoare „Telefun-en-Superhet”, cari sunt legate eparat cu câte un întăritor de 50 de Watt la instalația cen-trală de recepțiune. O întărire tât de mare este necesară, în-ucât se deservesc nu mai pu-n decât 800 de căști și 200 e difuzori, cari se găsesc dis-ribuite pe toată clădirea. Ast-el bolnavul în camera separată e poate delecta cu muzică, uzind cu cască, pe când în ali comune se poate auzi un rogram mixt. Contactele elec-trice ale difuzorilor și ale căs-ilor sunt astfel aranjate, că în diferitele programe, cari unt recepționate de cele patru eceptoare, prin simplă schim-are a contactului se poate a-lege un anumit program. Acea-rtă manipulație poate să fie efectuată de bolnavul depe pat, alegându-și programul dorit.
Desigur că bolnavii spitalu-rui tuberculoșilor din Buenos-Aires vor multumi călduros pri-măriei pentru această instala-ție radiofonică centrală, care este cea mai mare a Americii de Sud.

De inchiriat Livada Poștei P22 parter, 1—2 camere mobilate, eventual acces la bucătărie.
1—3

Nr. 485—1938

Publicație de licitație

Subsemnatul notar public aduc a cunoștință generală, că la cererea lui Andrei Gusbeth, domiciliat în Brașov, că con-form art. 97 din legea notarilor publici în ziua de 5 Ianuarie 1939, ora 9.30, la oborul de vite de lângă abatorul comunal se vor vinde în licitație publică cu intervenția mea 5 cai și 2 căruțe, pentru încasarea taxelor de obor în sumă de 14.960 lei.

Obiectele se vor vinde cu bani gata celui ce va oferi mai mult, având cumpărătorul să suporte și taxele către fisc.
Brașov, la 28 Dec. 1938.

Notar public, N. Boeriu
1—1

De vânzare teren bun de construit, circa 913 stânjeni pa-trăți, situat în strada Ellade Rădulescu, vecin cu D. Alecs. Petrescu a se adresa la gazetă.
418 16—0

Cețiți și răspândiți
GAZETA TRANSILVANIEI

**PETRU STOICA
MAESTRU CROITOR**

dorește onor clientele, prie-tenilor și cunoscuților
An Nou Fericit

2 1—1

**Cooperativa „TRICOLORUL”
Bușteni — Prahova**

angajază creștin absolvent școala superioară comerț, versat în comerț și contabilitate ca DIRECTOR A DOUA MAGAZINE UNIVERSALE, fiecare magazin având conducător Curriculum vitae. Fotografie. Pretențiuni modeste.

4 1—1

FRĂȚII I. și A. TOTH

atelier pentru reparații de mașini și lăcătușerie
BRAȘOV, Strada Crucii Nr. 22

dorește onor clienților săi
AN NOU FERICIT

3 1—1

Cu onoare Vă facem cunoscut, că dela 1 Dec. 1938, a m deschis un depozit și atelier sub numele

SANITARUL

cu obiecte tehnice și sanitare. Băi de fontă, cazane de aramă, W. C. lavoare, țevi de plumb, și de fier, tuburi de fontă pentru canalizare, etc. Prețuri foarte convenabile și serviciul conștiin-cios. Executăm și lucrări de instalațiuni sani-tare și de încălzire centrală, reparațiuni de asemenea natură.

Vă rugăm a ne vizita și a Vă convinge de prețurile și de buna execuție a lucrărilor noastre.

Cu toată stima
„SANITARUL” — P. T. Teodorescu & Co.
Instalațiuni sanitare, calorifer
672 2—2 Brașov, Str. Mihail Weiss 19. Telefon 13.97

Bocanci de sport și de gimnastică la magazinul și atelierul de încălțăminte

DANER

Brașov, Piața Libertății, 26
Vinde și prin Credit Central în 5 rate.
653 4—4

Mare târg de Anul Nou

cu jucării în bogat asortiment, diferite cadouri foarte efin la magazinul
C. WEISZFEILER
Regele Carol Nr. 56 (lângă hotel Coroana)
Vindem și cu carnet de economii

641

5—8

Cel mai frumos cadou pentru ANUL NOU O FOTOGRAFIE

dela

STUDIO ANGELO
671 1—1

ANUL NOU FERICIT
Librăria

ELEKES

654 1—1

Multi noroc pe

1939

dorim tuturor clienților și consumatorilor produselor

Schmoll-Pasta S.A.
Brașov-București

**Librăria și Papetăria
Cartea Românească**

Dragomir Nedelcovici
urează clientelei sale
AN NOU FERICIT

1 1—1

Depozitul de încălțăminte și articole de voiaj

D. MOCIORNITA

BRAȘOV, STR. VOEVODUL MIHAI 14. TELEFON 70
urează tuturor prietenilor și cunoscuților cât și întregii sale clientele un

An nou fericit și cu noroc

**FIRMA
IOAN G. TIBERIU**

STRADA REGELE CAROL Nr. 37. TELEFON 62

urează prietenilor, cunoscuților și întregii sale clientele

Un an nou cu sănătate și noroc

Cadouri practice de ANUL NOU

Ciorapi, mănuși, ba-tiste, cravate, bre-tele, tricouri pentru copii și adulți.
Cumpărați cu pre-țuri convenabile

la firma

Fritz Essigmann
Str. Voevodul Mihai, 23
683 3—4

Cadouri de sărbători la Drogueria Diana D. RUSU
Str. Hirscher 1
663 13—4

Pentru parchetele d-voastră

Pasta de parchete SCHMOLL

Telegramme

trimise M. S. Regelui și Marelui Voevod

D-1 Colonel Tocineanu Cdt. V. M. din Brașov, a trimis M. S. Regelui și Măriei Sale Marelui Voevod următoarele telegramme:

Majestății Sale Regelui
București

Vânătorii de Munte din Brașov, închină cele mai frumoase gânduri și cele mai devotate sentimente de credință primului lor Comandant, urând din adâncul sufletului ca bunul Dumnezeu să dăruiască Majestății Voastre ani mulți plini de glorie și de mulțumire pentru întărirea scumpei noastre Români.

Colonel Tocineanu

Măriei Sale Marelui Voevod
București

Vânătorii de Munte din Brașov, roagă pe Măria Ta să primească cele mai devotate urări de sănătate și mulțumire.

Colonel Tocineanu

S'a primit următorul răspuns:
Colonel Tocineanu
Brașov

Vânătorilor de Munte din Brașov sincerile mele mulțumiri pentru caldele urări.

CAROL R.

O manifestație creștinească în jud. Făgăraș

Sfințirea de renovare a unei biserici — monument istoric

În istorica comună Breaza, din județul Făgăraș, a descălecatului de țară Negru-Vodă, unde și astăzi se mai cunosc ruinele cetății acestuia, a avut loc Duminică, înaintea Crăciunului sfințirea bisericii renovată în interior și exterior. Cu această ocazie au fost sfințite și cele două clopote mari, dăruite bisericii de către d. Moise Popa, președintele comercianților din Brașov, și de către fratele acestuia, d. Ioan Popescu Berbec, mare negustor în orașul Pitești. Renovarea bisericii s'a făcut deasemeni din donația surorii și cumnatului celor doi oameni de inimă, d-na și d. Vasilica I. Marinescu, însumând cheltuiala de 50.000 lei. Toți donatorii sunt originari din amintita comună de unde între timp au trecut munții stabilindu-se în Vechiul Regat, iar astăzi d-l Moise Popa este un fruntaș al comerțului din Brașov.

În scopul aceleiași renovări, au mai făcut donații d. Ministerul al Cultelor, I.P.S. Episcopul Colan, care a dat 5000 lei și d. fost ministru dr. Voicu Nițescu, al cărui părinte este originar tot din Breaza.

Actul sfințirii a fost săvârșit cu binecuvântarea I.P.S. Mitropolit al Ardealului, dr. Nicolae Bălan, de către un sobor de preoți în frunte cu P. C. protopop Pavel Borzea, asistat de preoții Alexandru Popa din com. Lisa, Valeriu Literat, din Făgăraș, A. Benția din Hurez și I. Lălu, din Breaza.

Pe lângă credincioșii comunei, au mai asistat numeroși fruntași ai negustoriei din Brașov, între cari notăm pe d-nii: Moise Popa, președintele comercianților români din Brașov și Țara Bârsei, Jean Aldica, Victor Badițoiu, Vasile Bidu ș. a.

După slujba religioasă a avut cuvântul P. C. protopop Pavel Borzea, care după ce a citit scrisoarea I. P. S. Mitropolitului Bălan, prin care mulțumește credincioșilor pentru actul săvârșit prin înfrumusețarea bisericii din Breaza, declarată monument istoric, îndeamnă pe credincioși ca să cerceteze cu inima curată sf. Biserica. Mulțumește apoi d-lui Moise Popa și familiei d-sale pentru gestul lor frumos și pentru sufletul larg arătat față de consătenii lor. În același timp adresează mulțumite tânărului și energicului preot I. Lălu, care cu mult zel și suflet activează pentru binele Bisericii.

S. Sa păr, Lălu, parohul credincioșilor din Breaza, arată că pentru biserica din comună nu s'a mai făcut nimic, dela 1836, când s'au îngrijit de renovarea bisericii oierii sibieni, veniți cu oile în munte, la Breaza. Dând ca pildă fapta donatori-

lor, ținem vrednice de reprodus cuvintele rostite, în numele acestora, de către d-l Moise Popa, cunoscutul și apreciatul comerșant al Brașovului.

Întâie:
Ca răspuns mulțumirilor aduse donatorilor, vă mărturisesc în numele acestora și al meu, că prin modesta noastră contribuție, am înțeles să ne facem numai o pioasă datorie față de biserică la umbra căreia se odihnește țărâna părinților noștri, și față de această comună, care este leagănul copilăriei noastre; căci deși trăim departe de aceste locuri atât de scumpe nouă, am rămas credincioși pentru totdeauna bisericii și satului nostru.

Scopul contribuțiunii noastre a fost să ajutăm acest sfânt locaș, ca să-și poată îndeplini

mislunea sa față de noi credincioșii, cari găsim aci mângăere și întărire și sprijin neasemuit în nădejtile noastre și ale neamului nostru românesc, care numai prin credință ne strămutată în biserica strămoșască, a ajuns la isbândă.

Fie, ca chemarea sfântă a clopotelor acestei biserici, să găsească pururea în sufletele credincioșilor, atâta căldură, în cât să le topească sufletele în credința în Dumnezeu, spre mântuirea lor și mulțumirea sufletească a părintelui Ion Lălu, păstorul sufletesc al acestor credincioși, care prin muncă neprecupețită a răușit să realizeze în parte scopul urmărit și căruia îi dorim să ducă la bun sfârșit toate proiectele isvorâte din slăvirea lui Dumnezeu.

După terminarea solemnității, s'a servit o masă comună la care au luat parte sătenii din Breaza împreună cu oaspeții.

EXTERNE

Partidul comunist în Cehoslovacia a fost dizolvat. Guvernul cehoslovac a decretat dizolvarea partidului comunist cehoslovac din Boemia, Moravia și Silezia. Odată cu dizolvarea sunt confiscate și toate bunurile aparținând acestui partid.

Președintele Hacha în Slovacia. Președintele republicii cehoslovace d-l Hacha, a făcut zilele acestea prima vizită în Slovacia, unde i s'a făcut o călduroasă primire. A vizitat cu acest prilej și localitatea Ruzomberok, orașul natal al abatelui Hlinka, inițiatorul mișcării autonomiste slovace și a depus o coroană pe mormântul acestuia.

Călătoria aceasta a președintelui Hacha simbolizează unirea dintre cele două popoare.

INFORMAȚIUNI

Secretari generali ai Ministerului Afacerilor Străine au fost delegați d-l Ambasador G. Grigorcea și d-l ministru plenipotențiar Al. Crețianu.

D-l N. Petrescu Comnen a fost numit, prin Înalt Decret Regal, ambasador al României pe lângă Sfântul Scaun.

D-l I. G. Grigorcea a fost înaintat ambasador pe ziua de 1 Ianuarie 1939.

În timpul serbărilor Crăciunului s'au întâmplat în Statele Unite o mulțime de accidente, în cursul cărora au murit 508 persoane, peste 1000 au fost rănite. Dintre morți 307 s'au stins în urma accidentelor de cale ferată, iar 400 sunt victime ale accidentelor de automobil.

Permisele de liberă circulație pe C. F. R. ale ziarștilor profesioniști, precum și cele ale administrațiilor de ziare, au fost prelungite până la 31 Ianuarie 1939.

A murit Emile Vandervelde Duminică a încetat din viață, la Bruxelles, cunoscutul fruntaș socialist Emile Vandervelde, în urma unei congestii cerebrale. Credincios socialismului moderat, a ajuns conducător al partidului muncitoresc și mai târziu președinte al Internaționalei muncitoare socialiste. A fost în mai multe rânduri ministru în cabinetul belgian.

Ca partizan al unei dezarmări generale, a luptat fără încetare în această direcție. A murit în etate de 72 ani.

O îngrozitoare catastrofă de cale ferată a avut loc în ajunul Crăciunului pe linia Galați-Basarabasca între stațiile Frecăței și Etulia. S-au ciocnit două trenuri personale în plină viteză. Locomotivele și șapte vagoane au fost sfărâmate. Numărul morților trece de 100, iar al răniților se ridică la peste 300.

Tot în ajun de Crăciun s'a produs o catastrofă de cale ferată în stația Cisteiul Român de lângă Blaj, unde un accelerat a lovit un tren personal, care manevra în gară. Au fost 3 morți și câțiva zeci de răniți, între cari 3 în stare disperată, considerați fiind ca și perduți.

Starea d-lui rector Ștefănescu-Goangă, care în săptămânile din urmă da speranțe de îndreptare, s'a înrăutățit din nou. Se pare că e vorba de o nouă complicație, care pune în pericol viața d-lui rector.

Un val de ger a cuprins întregul teritoriu al Statelor Unite. Numărul victimelor gerului și circulației grele, provocate de polei se ridică la peste 30. La Minnesota temperatura a scăzut între minus 30 și 40 grade.

Administrația Mesei Studenților „V. Onițiu”, pentru ajutorarea cu masă și medicamente a elevilor harnici dar lipsiți dela liceul „A. Șaguna”, mulțumește și pe această cale d-lui profesor pensionar Axente Banciu pentru frumosul dar de 500 (cinci sute) lei, în loc de flori pe mormintele prietenilor săi Ion Murăroiu și Victor Brănișce.

Nu se institue impozit pe capital

Față de svonurile neîntemelte, răspândite în scopul de a semăna neliniște în opinia publică cu privire la presupuse intenții ale Guvernului de a institui impozitul pe capital sau stampilele de bilete, Ministerul Finanțelor dă o categorică și hotărâtă mențire a tuturor acestor svonuri tendențioase și lipsite de o temei.

Guvernul cercetează însă cu toată energia spre a descoobiârșia acestor svonuri alarmiste, în scopul de a pedepsi înovoații cari răspândesc atari svonuri.

Ziarele slovace cer rectificarea verdictului dela Viena.

Praga. — Presa slovacă publică articole energice împotriva Ungariei și cere o rectificare a verdictului dela Viena.

Ziarul „Slovac” spune într'un articol printre altele următoarele:

„Toată lumea știe că slovacii nu vor să trăiască în cunul aristocrațiilor maghiari și a servitorilor lor, jandarmii guri. Semnatarii verdictului dela Viena știe că acest verdict trebuie să fie rectificat și că slovacii din Ungaria vor să meacă acolo unde îi îndreaptă sufletul lor și unde au o viață economică și culturală liberă. Slovacii vor înapoi în Slovacia.”

Puternic cutremur de pământ

Se anunță din Atena un puternic cutremur de pământ, care a cauzat pagube catastrofale. Ar fi peste 20.000 morți. Amănunte lipsesc.

Turburări în Ucraina.

Sosesc din Riga informații despre grave evenimente petrecute în republica ucrainiană. S'au descoperit conspirații, ai căror conducători urmăreau uciderea principalilor reprezentanți ai guvernului sovietic ucrainian și pe conducătorii locali ai partidului comunist, pentru ca să poată apoi organiza mișcarea națională în vederea liberării Ucrainei.

La „Botezul Domnului”, din anul 1939, cercetarea pentru sfințirea caselor creștinilor rom. ortodoxi din Brașovul-vechiu se va face precum urmează:

Miercuri, 4 Ianuarie: La dreapta străzii Mihai Viteazu, străzile: Uzina Electr., Mircea V., Meseriașilor, Spiru Haret, Tebea, A. Vlaicu, Codru Cozminului, Albă, Vulcan, Pandurilor, Armoniei, Grivița, Plevna, Vidin, Războeni, Rahovei, Suceava, Vânători, Buzești și străzile vecine, Eroii, Abator, Cosmești, Bartolomeu, M. Frontuș și celelalte străzi vecine și Șoseaua Făgărașului.

Joi, 5 Ianuarie: Primul preot: Străzile: Avram Iancu, Crucii, Canal, Rovine, Valea Albă, Dumbrava Roșie, Mirăslău, Mihai Viteazu, Morii, Dr. V. Lucaci, Câmpului, A. Huett, Dr. Șt. C. Pop, Căprioarei, Apostoli, Horia, Cloșca, Crișan.

Al doilea preot: Str. Bisericii Române, O. Goga, Cuza Vodă, Davila, Babeș, Dr. Marinescu, Gen. Dragalina, N. Filipescu, I. G. Duca.

Vineri, 6 Ianuarie: Spital Mărzescu, Penitenciar, Fabr. Schmidt.

Invitare. Reuniunea Femeilor Române din comuna Măiereș, aranjează și în acest an tradiționalul festival artistico-cultural, urmat de dans, care va avea loc în seara zilei de 1 Ianuarie 1939 (Anul Nou) în sala restaurantului comunal din loc, cu următorul program:

Eri am fost la șezătoare (cor). Cuvânt de deschidere (preș. R. F. R.). „Deșteapta pământului” (comedie într'un act de Victor Ion Popa). Lele a dracului mai ești (cor). „Dragoste încurcată” (piesă în 2 acte de V. Popescu). Toți înfrății (marș). Imnul Regal. Dans până în zorzi.

Constituirea în breasla întreprinderilor de igienă a meseriașilor patroni cofori, frizeri și manucure din Brașov. Meseriașii patroni frizeri cofori de dame și manucure din orașul și județul Brașov, se vor întruni într'o adunare de constituire în ziua de Marți, 3 Ianuarie 1939, la orele 8 seara, în Brașov, în sala de ședințe a „Untunii de înmormântare și ajutor a meseriașilor din Bra-

șov”, aflătoare în str. Mitropolitului D. Filiti 5.

Scopul acestei întruniri este discutarea măsurilor ce trebuie luate pentru a se constitui și a intra în breasla întreprinderilor de igienă a finților Bucegi, în conformitate cu pozițiunile din legea breslească apărută în „Monitorul Oficial” Nr. 237-1938 și pe care aceste sunt rugați toți meseriașii patroni din bransa amintită sus, ca la ziua, ora și locul indicat, să se prezinte neapăsător la ședință. — Conducerea acestui sindicat al patronilor bresleri-coafori din Brașov.

Un puternic incendiu a izbucnit Miercuri seara la atelierul C. F. R. din Galați. Arsa Banca populară și cooperativa personalului, împreună cu atelierele de tâmplărie, care au fost complet distruse. Pagubele se cifrează la peste 5 milioane.

Noul ministru al Italiei București, d-l Pellegrino G. a prezentat, Mercuri M. S. Regelui scrisorile sale de acțiune din partea M. S. Regal Italiei și Împărat al Etiopiei.

Societatea „Principele Mihai” pentru ajutorarea copiilor din România, înființată de M. S. Regina Maria, fiica lui Ștefan cel Mare, de sub președinția d-lui dr. Bleahu, secretară fiind d-lă dr. Benția, aduce pe această cale cele mai vii mulțumiri tuturor aceluia, cari îndiferenți de naționalitate și conștiință au înțeles să contribuie prin fletul lor nobil, la alinarea ferințelor copiilor.

Nu putem trece cu vederea direcțiunea hotelului Coro reprezentată prin d-lă dr. Samuel Biemel, care a dat concurs efectiv, moral și material al acestei instituții de binefacere.

Vom comunica centrului nostru cele aceluia cari au contribuit la această înaltă operă de caritate, spre a fi înscrisi cu numele lor pe tere de aur, alături de numele donatorilor ai României între alții.

AVIZ. La tipografia „Astra” Brașov este vacant un post de legător de cărți român. Doritorii să se adreseze la Birou de tipografie.